Lieta Nr.C73359721
ECLI:LV:ZRT:2021:0602.C73359721.6.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jelgavā 2021.gada 2.jūnijā

Zemgales reajona tiesa:
tiesnese I. Dzerkale, rakstveida procesā izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021.gada 25.martā prasītāja /pers. A/ cēlusi tiesā prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu, kurā lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus bērna /pers. C/ uzturam 200 EUR mēnesī, un bērnu /pers. D/ un /pers. E/ uzturam 160 EUR mēnesī katram bērnam, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no prasības pieteikuma iesniegšanas dienas līdz bērna pilngadībai.

Norāda, ka prasītājas un atbildētāja kopdzīvē dzimuši bērni /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/. Puses pārtrauca kopdzīvi 2021.gada 27.februārī. Bērni dzīvo pie prasītājas. Pēc kopdzīves pārtraukšanas atbildētājs bērnu uzturēšanā nepiedalās, līdz ar ko prasītāja ceļ prasību tiesā. Prasītājai nav zināmi atbildētāja ienākumi, norāda, ka uz atbildētāja vārda reģistrēts transportlīdzeklis /TL marka/, dzīvokļu īpašums /adrese/ un zemes gabals /adrese/. Prasītāja šobrīd ir bērnu kopšanas atvaļinājumā, saņem ģimenes valsts pabalstu 11,38 EUR, bērna kopšanas pabalstu 171 EUR, piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta 171 EUR, vecāku pabalstu 14,46 EUR dienā.

Prasība pamatota ar Civillikuma 177.-179.pantu.

[2] Atbildētājs iesniedza paskaidrojumus un iebildumus par prasību (lietas 24.-26.lapa). Norāda, ka prasību neatzīst. Nepastrīd, ka /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ir pušu kopīgie bērni un puses pārtrauca kopdzīvi 2021.gada februāra beigās. Atbildētājs norāda, ka viņa mantiskais stāvoklis ļauj viņam maksāt uzturlīdzekļus tikai valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā. Saņemot prasību, prasītājs veica uzturlīdzekļu samaksu par 2021.gada martu valstī noteiktajā minimālajā apmērā.

Par savu mantisko stāvokli atbildētājs norāda, ka viņa ienākumi ir 1650 EUR – 1700 EUR pirms nodokļu nomaksas jeb 1425 EUR pēc nodokļu nomaksas.

Atbildētāja īpašumā atrodas dzīvokļa īpašums pēc adreses /adrese A/, kura iegādei ar AS „Swedbank" tika noslēgts aizdevuma līgums un uz minēto dzīvokļa īpašumu nostiprināta hipotēka. Par kredītu katru mēnesi nepieciešamas maksāt 303,25 EUR apmērā, kā arī par dzīvokļa apsaimniekošanu un uzturēšanu - vidēji 200 EUR, šajā gadā atbildētājs samaksāja vēl nekustamā īpašuma nodokli 23,72 EUR. Atbildētāja īpašumā atrodas zemes gabals pēc adreses /adrese/kura uzturēšana arī prasa attiecīgus izdevumus, proti 2021. gada 27. martā ar atbildētāja mātes /pers. G/ palīdzību tika veikta nekustamā īpašuma samaksa 38,24 EUR apmērā par atbildētājam piederošo zemes gabalu. Katru mēnesi atbildētājs vidēji maksā 25 EUR apmērā par mājokļa, transportlīdzekļu, kredītņēmēja bezdarba un darbnespējas apdrošināšanu. Par AS „Latvenergo" pakalpojumiem vidēja maksa sastāda 25 EUR mēnesī, bet tā kā par pēdējiem trīs mēnešiem prasītāja nav samaksājusi, izveidojās parāds, kuru atbildētājs apmaksāja. Atbildētāja īpašumā atrodas transportlīdzeklis/TL marka/ valsts reģ. /numurs A/, un ar minēto transportlīdzekli saistīti izdevumi ir šādi: nodoklis –144 EUR apmērā gadā jeb 12 EUR apmērā mēnesī, OCTA 74,76 EUR apmērā gadā jeb 6,23 EUR apmērā mēnesī, kā arī par tehnisko apkalpošanu un remontu vidēji 150 EUR mēnesī. Atbildētāja īpašumā arī atrodas transportlīdzeklis /TL marka/ valsts reģ. Nr. /numurs B/, kuru arī nepieciešams uzturēt labā tehniskajā stāvoklī. Ikmēneša maksa par atbildētājam un bērnam/pers. C/pieslēgtiem SIA „TELE2" pakalpojumiem vidēji ir 16,29 EUR apmērā. 30.08.2019. atbildētājs paņēma patēriņa kredītu 5000 EUR apmērā ar izmaksu līdz 2027. gada augustam, un kurā prasītāja ir galvotāja. Minētais kredīts bija nepieciešams, lai pabeigtu dzīvokļa kosmētisko remontu. Kredīta atmaksai atbildētājs veic ik mēneša maksājumus, to apmērs ar procentiem vidēji sastāda 85 EUR apmērā mēnesī. 2021. gada janvārī atbildētājs paņēma vēl vienu aizdevumu 3000 EUR transportlīdzekļa iegādei ar izmaksas termiņu līdz 2024. gada janvārim un izdevumi šī aizdevuma atmaksāsi ir 107,44 EUR mēnesī. Atbildētājs sedz kredītu, kurš tika paņemts sadzīves tehnikas iegādei (tehnika atrodas dzīvoklī, kuru puses iegādāja kopā ar prasītāju, un kurā dzīvoju atbildētājs), katru mēnesi maksājot 65 EUR.

Atbildētājs norāda, ka atbildētājam ir nopietnas finansiālas problēmas, un atbildētāja mantas stāvoklis neļauj viņam uzturēt bērnus prasībā pieprasītos apmēros, bet tikai valstī noteiktajā minimālajā uzturlīdzekļu apmērā, ko atbildētājs jau dara.

Atbildētājs uzskata, ka pie apstākļa, kad no lietā esošajiem dokumentiem nevar gūt pārliecību par katra bērna uzturam nepieciešamo summu, par to, ka prasītāja nodrošina uzturu pieprasītajā apmērā, prasība ka nepamatota ir noraidāma. Atbildētājs uzskata, ka vecāku mantas stāvoklis nav samērojams ar pieprasīto bērnu uzturēšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru (ko uzrāda prasībā prasītāja), kas savukārt liek apšaubīt vai vispār bērnu uzturam tiek tērēti tādi līdzekļi.

Ņemot vērā, ka prasītāja gandrīz uzreiz pēc kopdzīves pārtraukšanas vērsās ar prasību tiesā, pat nemēģinot vienoties ar atbildētāju ārpus tiesas ceļā, atbildētājs nepaspēja samaksāt uzturlīdzekļus par martu, bet noteikti maksās tos labprātīgi.

[3] Ar Zemgales rajona tiesas 2021.gada 23.aprīļa lēmumu (lietas 94.-95.lapa) nolemts piedzīt no atbildētāja prasītājas labā uzturlīdzekļus /pers. C/ uzturam 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi, bet /pers. D/ un /pers. E/ uzturam 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas ik mēnesi līdz brīdim, kad stāsies spēkā gala nolēmums šajā civillietā.

[4] Ar Zemgales rajona tiesas tiesneses 2021.gada 23.aprīļa lēmumu (lietas 96.-97.lapa), ievērojot Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldes likuma 10.pantu, lieta nolikta izskatīšanai rakstveida procesā 2021.gada 2.jūnijā. Par lietas izskatīšanu rakstveida procesā paziņots lietas dalībniekiem (lietas 98.-99.lapa), nosakot termiņu papildu paskaidrojumu vai citu procesuālo lūgumu iesniegšanai, ja tādi ir, līdz 2021.gada 11.maijam.

[5] Prasītāja 2021.gada 7.maijā iesniedza tiesā atsauksmi uz atbildētāja paskaidrojumiem un iebildumiem (lietas 115.-116.lapa). Prasītāja iebilst, ka atbildētājam komunālie maksājumi mēnesī jāmaksā 200 EUR. Šāda summa reizēm sniedza ziemas mēnešos, kad bija apkure, pārējos mēnešos tā vidēji bija 100 EUR – 120 EUR. Prasītāja norāda, ka, lai saviem bērniem nodrošinātu pienācīgu uzturēšanu, atbildētājam ir iespēja pārdod īpašumu /adrese/Norāda, ka par viņas līdzekļiem tika iegādāta gan sadzīves tehnika, gan mēbeles, par ko viņa atbildētājam pārskaitīja naudu uz atbildētāja kontu.

Prasītāja norāda, ka pēc prasības celšanas iegādājas transportlīdzekli /TL marka/, kura iegādei palīdzēja viņas vecāki. Cita mana prasītājai nepieder.

Prasītāja norāda, ka 2021.gada 11.aprīlī atbildētājs bērnu uzturam ieskaitīja uzturlīdzekļus 400 EUR par martu un 2021.gada 29.aprīlī 400 EUR par aprīli, līdz ar ko uz atsauksmes iesniegšanas brīdi parāds par uzturlīdzekļiem nav.

Motīvu daļa

Tiesa uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

[6] No dzimšanas apliecības kopijām secināms, ka pusēm ir kopīgi bērni – /pers. C/, /pers. D/ un /pers. E/ (lietas 7.-9.lapa).

Civillikuma 179.panta pirmā un otrā daļa nosaka tēva un mātes pienākumu bērnu uzturēšanā samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli līdz laikam, kad bērni var paši sevi apgādāt, norādot, ka šis vecāku pienākums neizbeidzas, ja bērni nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem.

Lietā nepastāv strīds par to, ka bērni atrodas prasītājas aprūpē un uzraudzībā.

[7] Saskaņā ar Civillikuma 179. pantu vecāku pienākums ir samērā ar viņu mantu uzturēt bērnu. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu nebeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem. Minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets , ņemot vērā valstī noteikto iztikas minimumu un bērna vecumu.

Civillikuma 177.panta trešā daļa nosaka, ka bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu t.i. ēdiena, apģērba, mājokļa un veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un izglītošanu.

Prasītāja pievienojusi piedzenamās summas aprēķinus (lietas 125.-127.lapa), kurā norāda, ka vecākā dēļa /pers. C/ uzturēšanas izdevumi ik mēnesi ir 407 EUR, bet jaunāko dēlu /pers. D/ un /pers. E/– 330 EUR katram.

Tiesa pievienojas judikatūrā paustajām atziņām, ka *tiesa var atbrīvot lietas dalībniekus no pierādījumu iesniegšanas, ja tiesa atzīst par vispārzināmu, ka bērnam uzturēšanas izdevumos iekļaujami izdevumi par ēdienu, apģērbu, mājokli, higiēnas piederumiem u.t.t.. Tā kā šīm empīriskām patiesībām (uz pieredzi pamatotām patiesībām) nav faktisku apstākļu nozīmes, bet tās ir tikai secinājumi un loģiski slēdzieni no zināmiem faktiem, tad tās pusēm nav jāpierāda, bet pati tiesa izlieto empīriskās patiesības kā loģiska slēdziena locekļus* (Senāta 2011.gada 18.maija spriedums lietā Nr.SKC-863/2011).

Tiesa uzskata, ka likumdevējs, pieņemot noteikumus un nosakot minimālo uzturlīdzekļu apmēru, ir vadījies no aprēķiniem , kas ietver gan ēdināšanas, mājokļa, veselības aprūpes, bērna kopšanas un izglītošanas izdevumus un tie bērnam līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai ir 25 % apmērā, bet no no 7 gadu vecuma ir 30% no minimālās darba algas mēnesī (15.01.2013. gada Ministru kabineta noteikumos Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.punkts). Turpretim vecāku vēlme nodrošināt bērniem augstāku labklājības līmeni, primāri ir savienojama ar vecāku mantiskajām iespējām.

[8] Vērtējot pušu materiālo stāvokli, tiesa konstatē sekojošo.

[8.1] No lietas materiāliem pievienotām Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras 2021.gada 17.marta izziņām (lietas 10.-11.lapa) izriet, ka prasītāja saņem vecāku pabalstu 14,46 EUR dienā, ģimenes valsts pabalstu 11,38 EUR mēnesī, bērna kopšanas pabalstu 171 EUR mēnesī un piemaksu pie bērna kopšanas pabalsta 171 EUR mēnesī.

No Tiesu informatīvajai sistēmai pieejamās VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" izziņas (lietas 102.lapa) kā arī no prasītājas iesniegtās CSDD izdrukas (lietas 117.-118.lapa) redzams, ka prasītājas īpašumā ir transportlīdzeklis /TL marka/. Citu pierādījumu par prasītājas ienākumiem nav.

[8.2] No Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras izziņas (lietas 19.-20.lapa) izriet, ka atbildētājs saņem ienākumus no algotā darba, kur kā darba devējs norādīts SIA „Rīgas namu pārvaldnieks". Atbildētāja ienākumi par sešiem mēnešiem no 2020.gada septembra līdz 2021.gada februārim (izziņas izsniegšanas diena) ir vidēji 1710,44 EUR pirms nodokļu nomaksas.

No konta pārskata (lietas 33., 133.-138.lapa) secināms, ka atbildētājs no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks" par pēdējiem sešiem mēnešiem no 2020.gada novembra līdz 2021.gada aprīlim (konta pārskata izsniegšanai diena) saņēma darba algu, prēmijas un citas piemaksas, kopā vidēji 1420 EUR mēnesī.

No nodalījuma norakstu izdrukām (lietas 40.-42.lapa) secināms, ka uz atbildētāja vārda reģistrēti divi nekustamie īpašumi, dzīvokļa īpašums /adrese A/un zemes gabals /adrese/

No transportlīdzekļu reģistrācijas apliecībām (lietas 51.-54.lapa) secināms, ka uz atbildētāja vārda reģistrēti divi transportlīdzekļi /TL marka/ un /TL marka/.

[8.3] Atbildētājs ir iesniedzis pierādījumus par saviem izdevumiem.

Lietai pievienots maksājuma uzdevums (lietas 43.lapa) par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu 38,24 EUR par īpašumu /adrese/, ko veikusi /pers. K/, un maksājuma uzdevums (lietas 46.lapa) par nekustamā īpašuma nodokļa samaksu 23,72 EUR, ko veicis /pers. B/.

No rēķiniem (lietas 106.-111.lapa) un konta pārskata (lietas 44.-45.lapa) secināms, ka atbildētājs veic samaksu par komunālajiem pakalpojumiem vidēji 158 EUR mēnesī, bet par elektroenerģiju vidēji 13 EUR mēnesī (lietas 50.lapa).

No konta pārskata (lietas 57.lapa) secināms, ka atbildētājs veic maksājumus SIA „Tele2" vidēji 19 EUR mēnesī, kā arī atbildētājs veic maksājumus Swedbank P&C Insurance AS Latvijas filiālei ik mēnesi vidēji 15 EUR (lietas 48.49.lapa).

No konta pārskata (lietas 56.lapa) secināms, ka atbildētājs ir veicis maksājumus CSDD, pēdējo sešu mēnešu laikā samaksāti 88,50 EUR.

Ar aizdevuma līgumu Nr.19-014854-PK un hipotēkas līgumu (lietas 58.-67.lapa) ir pierādīts, ka atbildētājam un prasītājai ir kredītsaistības pret AS „Swedbank" nekustamā īpašuma /adrese/ iegādei, par ko atbildētājs veic maksājumus vidēji 193 EUR mēnesī (lietas 69.-70.lapa). Kā arī no konta pārskata (lietas 47.lapa) redzams, ka atbildētājs ik mēnesī maksā mājokļa apdrošināšanas prēmiju 10,66 EUR saskaņā ar līgumu Nr.19-014854-PK.

Ar patēriņa kredīta līgumu Nr.19-035919-PT (lietas 71.-78.lapa) ir pierādīts, ka atbildētājs ar AS „Swedbank" noslēguši līgumu par aizdevumu 5000 EUR, kur kā aizdevējs norādīts atbildētājs, bet kā galvotāja prasītāja. Saskaņā ar patēriņa kredīta līgumam pievienoto maksājuma grafiku, atbildētājam jāveic maksājumi mēnesī 85,46 EUR. No konta pārskata (lietas 80.-81.lapa), secināms, ka atbildētājs ik mēnesi novirza maksājumus atbilstoši minētajam līgumam 89,95 EUR.

Ar kreditēšanas līgumu Nr.OFIJLS-CT482575-1 (82.-84.lapa) ir pierādīts, ka starp atbildētāju un SIA „AIZDEVUMS.LV" ir noslēgts līgums, saskaņā ar kuru aizdevējs aizdeva atbildētājam 3000 EUR transportlīdzekļa iegādei. No aizdevuma atmaksas grafika secināms, ka atbildētājam ik mēnesi jāveic maksājums 107,44 EUR. No konta pārskata (lietas 136.-137.lapa) redzams, ka atbildētājs veic maksājumus saskaņā ar minēto līgumu 120 EUR.

[8.4] Novērtējot lietā iesniegtos pierādījumus par pušu mantisko stāvokli, tiesa secina, ka atbildētāja ienākumi ir gandrīz divreiz lielāki par prasītājas ienākumiem un atbildētāja mantiskais stāvoklis ir lielāks nekā valstī noteiktā minimālā darba alga.

Lai gan atbildētāja ienākumi ir lielāki nekā prasītājas, tiesa atzīst, ka atbildētājs ir pierādījis ikmēneša izdevumus, kas ir gandrīz puse no atbildētāja ikmēneša vidējiem ienākumiem. Turklāt tiesa secina, ka atbildētājs kopš prasības celšanas 2021.gada martā un aprīlī ir veicis prasītājai uzturlīdzekļu maksājumus 400 EUR mēnesī (lietas 137.-138.lapa), kas atbilst valsts noteiktajam uzturlīdzekļu apmēram. Tiesa secina, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par to, ka bērniem būtu kādas īpašas vajadzības vai papildus izmaksas.

Tādējādi tiesa secina, ka atbildētājs šobrīd maksā uzturlīdzekļus valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kas ir samērīgi ar viņa ienākumiem un izdevumiem. Tiesa uzskata, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis neļauj viņam maksāt uzturlīdzekļus prasītājas norādītajā apmērā, t.i. kopā trīs bērnu

uzturam maksājot 520 EUR ik mēnesi. Tiesa uzskata, ka vērā ņemams arī tas, ka uzturlīdzekļi ir maksājami trīs bērniem, tādējādi ievērojot atbildētāja mantisko stāvokli, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami uzturlīdzekļi bērnu uzturam valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kas par trim bērniem uz doto brīdi ir 400 EUR.

[9] Tiesa atzīst, ka uzturlīdzekļi no atbildētāja prasītājas labā bērnu uzturam piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, proti, no 2021.gada 25.marta, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāka īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei. Līdzīgs viedoklis pausts arī Augstākās tiesas 2010.gada 27.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-254, kam tiesa pilnībā pievienojas.

[10] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījumu daļai. Prasības summa ir 6240 EUR (520x 12 mēneši). Tā kā prasība tiek apmierināta 76,92% apmērā (4800x100/6240), tad tiesai saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta panta pirmo daļu jālemj par valsts nodevas piedziņu valsts ienākumos 372,48 EUR apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu un Covid-19 infekcijas izplatības seku pārvarēšanas likuma 21.panta otro daļu atbildētājam nosakāms 60 dienu termiņš tiesas izdevumu labprātīgai samaksai.

[11] Tiesa atzīst, ka pamatojoties uz Civilprocesa likuma 205.panta pirmās daļas 1.punktu, ņemot vērā prasītājas lūgumu, ir nosakāms, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu ir izpildāms nekavējoties.

[12] Atbilstoši Civilprocesa likuma 238.[1] panta septītajai daļai ar nolēmuma spēkā stāšanos Zemgales rajona tiesas 2021. gada 23.aprīļa lēmums par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu zaudē spēku.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 194., 204.[1], 205., 238.[1] panta septīto daļu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ uzturlīdzekļus dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 30% no Ministru Kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, dēlu /pers. D/, personas kods /personas kods/, un /pers. E/, personas kods /personas kods/, uzturam 25% no Ministru kabineta noteiktās minimālās darba algas mēnesī katram.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Noteikt, ka spriedums daļā par uzturlīdzekļu piedziņu izpildāms nekavējoties.

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi /pers. A/ kontā Nr./konta numurs/, AS "Swedbank"

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij valsts nodevu 372,48 EUR (trīs simti septiņdesmit divi *euro* 48 centi), kas jāiemaksā šādā kontā: Valsts kase, NMR 90000050138, konts LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22.

Noteikt /pers. B/termiņu tiesas izdevumu labprātīgai samaksai 60 (sešdesmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Atzīt par spēku zaudējušu 2021.gada 23.aprīļa Zemgales rajona tiesas lēmumu par pagaidu uzturlīdzekļu piedziņu.

Spriedumu 20 dienu laikā apelācijas kārtībā var pārsūdzēt Zemgales apgabaltiesai, iesniedzot apelācijas sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Tiesnese I.Dzerkale